

Sjukvårdspolitiskt program

Antaget vid förbunds-stämman
2016-04-23

nysa
moderaterna
Dalarna

Dalarna kan mer

Inledning

Vi vill förnya hälso- och sjukvården i Dalarna och skapa en modern obruten vårdkedja med hög kvalitet och god tillgänglighet. Det förutsätter en helhetssyn, valfrihet och mångfald, där patienten står i centrum och har större inflytande över sin vård. Alla erbjuds rätt vård i rätt tid och att landstinget Dalarna har en hälso- och sjukvård utan köer. Den enskildes inflytande över sin vård är viktigt och därför ska valfriheten öka.

Att förnya hälso- och sjukvården i Dalarna förutsätter en helhetssyn på vård och hälsa där målet är att ge alla människor möjlighet att delta i samhällslivet utefter sina egna förutsättningar. Den enskildes behov ska vara centralt för vårdens utformning. Det förutsätter tillgänglighet, valfrihet och mångfald. Alla ska erbjudas rätt vård i rätt tid. Ett grundkrav är att landstinget ska klara vårdgarantin som innebär att, man ska få vård inom en viss tid.

Det är en lagstadgad rättighet som anger inom vilka tidsgränser vård ska erbjudas, efter att beslut om vård har fattats. Den nationella vårdgarantins tidsgränser 0–7–90–90 dagar innebär:

0 - Kontakt med primärvården samma dag

7- Läkarbesök i primärvården inom sju dagar

90 - Besök inom den planerade specialiserade vården inom 90 dagar

90 - Behandling/operation påbörjad inom 90 dagar

2015 nyttjade ca 2500 patienter sin rätt genom vårdgarantin i Dalarna.

Landstinget Dalarna ska stå för att den enskilda patienten får en god vård med bra kvalitet och att landstinget har en ekonomi i balans. Allt detta kan vi åstadkomma med hjälp av ett nytt och tydligt ledarskap.

Ekonomi och ledning

En ekonomi i balans är en fråga som kommer att vara prioriterad. Landstinget Dalarnas förlusttyngda ekonomi leder lätt till Göran Persson (S), fd statsminister, som sa: Om man är satt i skuld så är man inte fri. Ska landstinget Dalarna utvecklas och en bra vård bli ännu bättre, måste det finnas ekonomiska resurser för utveckling. Då duger inte en tom plånbok.

I ett första skede måste all personal förstå vikten av budgetdisciplin. Budgeten måste ses som ett styrdokument och inte bara en önskelista. Om budgeten respekteras så når vi våra mål om en förbättrad ekonomi i landstinget Dalarna fortare och vi kan då börja göra de satsningar som behöver göras. Det är vår övertygelse att det även går att effektivisera landstingets ledning och administration. Det är viktigt att vi har en hög

kompetens hos ledande tjänstemän, givetvis måste alla ledande befattningar utlysas externt. Det betyder inte att redan anställda inte kan få chefsjobb. Men om de söker kommer det vara i konkurrens med externa sökanden. Bra ledning är en förutsättning för den förnyelse som är ett måste.

Landstinget Dalarna har bland de högsta kostnaderna för hälso- och sjukvård i landet räknat per invånare med en kostnad på 25 114 kr/inv, medan Uppsala har motsvarande kostnad på 23 204 kr/inv. (Tabell 1, källa: SKL.se).

Det är viktigt att vi har en välskött ekonomi där varje led gör kostnadsmedvetna val i syftet att minska kostnaderna. Målet måste vara att Dalarna så snart som möjligt ska ha ett välskött landsting som har råd att ge invånarna den bästa vård vi kan ge, en personlig vård, en trygg och säker vård med adekvat behandling i rätt tid.

Vården ska vara personlig

Dagens sjukvård är inte tillräckligt anpassad till den moderna människan. Allt för ofta är vården organiserad utifrån sjukdomen och inte utifrån patienten. En patient är mer än diagnoser. Därför måste det finnas tid att lära känna patienten som person.

Den medicinska kvaliteten ökar när patienten är delaktig i besluten kring utformningen av vården. Vården blir helt enkelt tryggare, bättre och mer effektiv när man lyssnar på patienten och gemensamt fattar beslut om behandling. Patienternas rättigheter är idag otydliga och svåra tillämpa. Vi vill därför stärka patientens ställning i vården, vården ska vara patientcentrerad.

Sjukvården ska bli bättre på att informera patienter och dess anhöriga om patientens rättigheter och skyldigheter. Informationen måste formuleras på ett mer lätt förståeligt sätt, så att informationen stärker den enskilda patienten. Det handlar om att få rätt vård i rätt tid, rätt att få vara delaktig i besluten och att få korrekt och saklig information.

För de mest sjuka äldre vill vi införa vårdlotsar som ska hjälpa patienten med information och kontakter med vården.

Vården ska vara lättillgänglig

Många drar sig för att söka vård när de behöver de på grund av att det kan upplevas krångligt, tidskrävande och komplicerat. Det händer ofta att man får olika besked i en fråga eller att man blir hänvisad till någon annan.

Vi vill inrätta en gemensam kundtjänst dit man kan vända sig med sina frågor. Vi föreslår därför att det ska räcka med ett enda telefonnummer – 1177 – för att komma i kontakt med vården. 1177 erbjuder rådgivning, vägleder patienten till rätt ställe och kan dygnet runt boka in besök på vårdcentraler och sjukhus.

Med färre vårdcentralfilialer och distriktssköterskemottagningar måste vi hitta nya sätt att kunna kommunicera med vården. Vi vill därför fortsätta att utveckla E-hälsa som kan omfatta en rad olika tjänster mellan medicin, sjukvård och informationsteknik. Några exempel är att man kan läsa sina journaler på nätet så kallade e-journaler, kontakta sin läkare/sköterska via t ex videosamtal och dygnet runt få hälsoinformation för patienter.

Genom att ta till vara på digitaliseringens möjligheter kan vi öka kvaliteten i vården, få en jämlik vård och utveckla välfärden. Det ökar patienters delaktighet, självständighet och trygghet. E-hälsa ska ses som ett komplement till dagens kontaktvägar till vården.

Vården ska ha korta väntetider

Dalarna har länge brottats med problem med långa väntetider till vården. Dessutom ses inte vården som en helhet, utan som många separata delar. Det kan innebära att ett litet moment, som t ex en enklare undersökning, kan försena en hel vårdprocess med flera veckor. Det är inte acceptabelt.

Väntetider är destruktiva för alla och är ett bevis på att vården inte är optimalt organiserad. Det tar onödiga resurser för vården. En patient som fastnat i långa vårdköer riskerar att få en sämre hälsa och försöker ibland gör på nytt få vård på andra ställen. Det måste vara enkelt att söka vård och det ska gå snabbt att få besked. Vi vill att vårdcentralernas öppettider utökas och att det avsätts fler akuta tider för att undvika att personer besöker sjukhusens akutmottagningar i onödan.

Vi vill att den högsta tillåtna väntetiden ska halveras från sex till tre månader, vilket då även ska omfatta eventuella röntgenundersökningar och provtagningar.

Om vi tittar på ögonsjukvården i Dalarna har vi längst väntetider i hela landet och uppfyller endast 52 % av vårdgarantin. I januari 2016 hade mer än 940 patienter väntat mer än 90 dagar på ett första besök hos specialist.

I Dalarna var medianväntetiden till behandlingsstart för prostatacancerpatienter med mellan- och högriskcancer 215 dagar, enligt Socialstyrelsen. Dessutom måste patienterna vänta alldeles för länge på provsvar. Bara var fjärde patient med misstänkt prostatacancer fick provsvar inom utsatt maxtid – 18 dagar – efter att vävnadsprover har tagits och bara var tredje prostatacancerpatient fick en namngiven kontaktsjuksköterska som kan ge besked om läkartider, operationer och besvara alla de frågor som uppstår samt lindra oro.

Ingen annan grupp av cancerpatienter tvingas vänta så länge på vård. I snitt får en patient men bröstcancer vänta 20 dagar, medan prostatacancerpatienter tvingas vänta i snitt 167 dagar. Dessutom tvingas män med misstänkt prostatacancer vänta länge på besked om de har drabbats av cancer eller inte. Väntan och ovisshet är ofta det värsta i situationen för cancerpatienter.

Vården i Landstinget Dalarna missar också målet om att patienter med prostatacancer så som högriskcancer ska bedömas av flera experter före behandling. I Dalarna fick färre än var tredje prostatacancerpatient med högriskcancer den möjliga möjligheten.

Vården ska vara trygg

En god patientsäkerhetskultur är en förutsättning för att skapa en säker vård. Rutiner och riktlinjer för förebyggande av vårdskador ska följas av samtliga. Sjukvården behöver prioritera ständig utveckling av medarbetarnas kompetenser och arbeta systematiskt med vardagliga förbättringar. Vi tror på införandet av medicinska beslutsstöd som hjälper vården att fastställa diagnoser och besluta om behandlingar. Genom kvalitetssäkrade och dokumenterade processer blir det möjligt att följa upp och stärka vårdens kvalitet.

Den moderna sjukvården innehåller behandlingar som är väldigt kraftfulla. Rätt använda kan de bota svåra sjukdomar, men de ofta förenade med risker för biverkningar. Tyvärr skadas många patienter av behandlingar som var tänkta att hjälpa dem. Idag skadas nästan var tionde patient allvarligt.

Vi vill införa en nollvision mot skador i vården. Vi vill särskilt satsa på att beslut i vården ska vara baserade på vetenskaplig kunskap om de bästa metoderna. Den patient som trots allt skadas måste erbjudas ett rättssäkert och tryggt sätt att få upprättelse och kompensation.

Vi måste förhindra smittspridning och uppkomst av vårdrelaterade skador och infektioner. I takt med den växande resistensproblematiken blir god vårdhygien ett mycket viktigt verktyg för att förhindra smittspridningen av antibiotika resistent bakterier.

Följsamhet till hygienrutiner är av största vikt för att förhindra smittspridning och motverka vårdrelaterade infektioner. Genom att minska förekomsten av vårdrelaterade infektioner kan, inte minst, patienternas lidande minska och vårdplatserna användas mer optimalt. Att basala hygienreglerna inte har följts har resulterat i att landstinget haft extra kostnader på över 200 miljoner kr per år.

Vi vill att de basala hygienreglerna följs till 100 %, det är inte acceptabelt att man bli sjuk när man söker vård. Vården måste vara trygg och säker för både patient och personal.

Vården ska vara jämlik.

Patienter med likvärdiga behov får inte lika tillgång till vård. Att kvinnor och män inte får likvärdig vård är ett tecken på att vården inte alltid baseras på vetenskaplig grund. Vi vill att tillgången till vården ska vara likvärdig i hela länet oavsett kön.

Genom studier vet vi idag att kvaliteten på den vård man får ofta beror på vem man är. Personer med hög utbildning och god inkomst får generellt bättre vård. Det kan vi inte acceptera. Vi vill öka vårdens kunskap om jämlik vård och aktivt arbeta för ändrade attityder så att besluten om att erbjuda vård endast baseras på medicinska behov.

Det är viktigt att det i hela Dalarna finns möjlighet att leva och arbeta. Bra vårdverksamheter ska känna att de har goda framtidsutsikter. Vårt landsting ska göra det vi är bra på och har då andra landsting en bättre och effektivare vård än oss så ska vården bedrivas där. Därav ska viss vård inte bedrivas i Dalarna.

Vården för barn och unga

Barn och unga måste ges möjlighet att växa upp i en trygg miljö där de känner att det finns någon vuxen som stödjer och lyssnar. Vi vill därför stärka vården för barn och unga med psykiska besvär så att hälsovården tar ett särskilt ansvar för denna grupp. Att behöva vänta länge på hjälp när man är ung kan vara förödande på flera sätt. Man kan komma efter i skolan, tappa kunskap och sammanhang, därför måste vi prioritera barn och unga.

Vården ska vara effektiv

Vården ska finnas nära människorna. Vi vill se att det finns en vårdcentral eller motsvarande i alla länsdelar. Vi är övertygade att fler vårdutförare är bra för dalfolket. Vi kommer att underlätta för alternativa vårdgivare till den landstingsdrivna vården. Det ska finnas en galleria av vårdval för folket i Dalarna.

Det ska vara möjligt att starta en mindre vårdcentral på en liten ort. Vi tror inte heller att alla vårdcentraler behöver se lika ut. Det är viktigt att det finns vård i landstingets egen regi och de gånger andra utför den så ska verksamheten vara transparent så skattebetalarna kan se vad de får för sina skattepengar.

Det är viktigt att återupprätta förtroendet för vårdcentralerna. Som medborgare ska man känna sig trygg med att vården är tillgänglig och fungerar bra när man behöver den.

Vården kommer alltid vara i behov av resurser i form av både personal och pengar. Därför är det så viktigt att dessa används så effektivt som möjligt.

Vi ser att det ofta förekommer dubbelarbete på grund av att det interna samarbetet inte fungerar tillräckligt väl. Föråldrade och otympliga IT-system är ett allvarligt problem som tar onödig tid ifrån vårdpersonalens möte med patienterna.

Nu är många medarbetare stressade och frustrerade över att de känner sig otillräckliga och inte hinner utföra arbetet med den kvalitet de önskar. Vi tror inte att

stora beslut på central nivå löser problemet. Personalen måste få ett inflytande över verksamheterna de arbetar i.

Vi vill att medarbetarna ska få mer att säga till om. Det öppnar upp för nya idéer och smarta lösningar på komplexa problem. Vi har sett hur decentralisering inom primärvården, genom införandet av vårdval, också medfört att medarbetarna blivit nöjdare.

Vården ska vara en bra arbetsgivare

Hälso- och sjukvården står inför stora utmaningar att lyckas rekrytera, utbilda och behålla kompetenta medarbetare. Medarbetarnas delaktighet är en viktig faktor för att öka kvaliteten för patienterna. För att säkra kunskapsförsörjningen och för att inte vårdens utveckling ska bromsas in krävs en lön efter kompetens som står i proportion till kunskap och arbetsinsats. Landstinget Dalarna ska vara en attraktiv arbetsgivare. Det kräver en delaktig och engagerad personal som har möjlighet att välja mellan olika arbetsgivare, starta eget och utvecklas inom yrket. En god bemanning är grundläggande för att verksamheterna ska kunna bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt.

Välutbildade medarbetare som trivs på sina arbetsplatser och upplever att det är lätt att få gehör för sina åsikter har bättre möjligheter att ge bra vård. Det kräver decentraliserat ansvar, kortare beslutsvägar, mer inflytande och ökade möjligheter till fortbildning och forskning. Förutom att sjukvården blir mer effektiv bidrar det till ökad trivsel för de anställda. Man ska kunna göra karriär inom Landstinget Dalarna.

Vård och omsorgspersonal ska ha tillgång till välfungerande och samverkande elektroniska beslutsstöd som säkerställer en hög kvalitet och säkerhet samtidigt som det underlättar deras vardagliga arbete.

Personalen arbetar hårt för patienter och anhöriga, men måste ofta kämpa mot byråkrati och hierarkier. Alltför många beslut fattas högt upp i organisationen, medan personalens goda idéer inte tas tillvara. Det vill vi ändra på.

Landstinget har långt kvar till att vara ett föredöme som arbetsgivare. Varje medarbetare ska känna att man kan påverka sin arbetssituation, utvecklas i sitt arbete och ha roligt i bemärkelsen att man trivs på arbetsplatsen och får göra det man utbildat sig till. Vi vill därför att man ser över arbetsfördelningen mellan olika yrkesgrupper.

Vården behövs varje dag, hela året. Då måste det få finnas delaktighet och en känsla av att man kan påverka. Vi är övertygade om att fler vårdutförare leder till en sund konkurrens. Vi ser gärna att företag startade av kvinnor blir en del av vårdutbudet. Men det är också viktigt att landstingets egen personal känner att de är en del av en

modern organisation där jag som individ kan utvecklas, göra ett gott arbete och ha en god lön.

Vi är övertygade om att det går att organisera arbetet på ett mer optimalt sätt än idag. Läkarnas och sjuksköterskornas tid för patienterna kan frigöras om till exempel medicinska sekreterare, undersköterskor och vårdbiträden tar över vissa arbetsuppgifter.

Vi tror att fler vill ha en fast anställning istället för att arbeta som hyrpersonal om den centrala byråkratin minskar och inflytandet över den egna arbetsplatsen ökar. Det stärker trivseln och sammanhållningen. Sammantaget måste arbetsvillkoren inom sjukvården bli mer attraktiva.

Vi är övertygade om att alla människor vill känna en viss utmaning i yrkeslivet, att känna tillfredsställelsen av att lära sig mer och stimuleras av spännande arbetsuppgifter. Vi vill att varje medarbetare ska ha en individuell plan med personlig budget för utbildningar.

Marianne Kronberg påpekar att andra stycket i avsnittet "Vården ska ha korta väntetider" kan missuppfattas.

Mikael Rosén föreslår följande ändring i det stycket:

Att flytta meningen "Det tar onödiga resurser för vården" så att den hamnar direkt efter styckets första mening.

Förbundsstämman beslutar

att med Mikael Roséns ändringsförslag anta det föreslagna sjukvårdspolitiska programmet.

att uppdraga till förbundsstyrelsen och landstingsgruppen att utarbeta en verksamhetsplan och budget med utgångspunkt från ovanstående program.

att verksamhetsplan och budget ska förankras på ett förbundsråd den 7 maj.